

Lőrincz Sándor

Tűzpróba rekeszzománccal

Hidasi Ágnes keszthelyi kiállítása láttán

Balaton Színház, Simándy Terem

A világ Isten szötte szőnyeg, / Mi csak a visszáját látjuk itt, / És néha – legszebb perceinkben – / A színéből is – valamit. Reményik Sándor írta ezt egyik gyönyörű versében, ám ahhoz, hogy a keszthelyi Balaton Színház Simándy termében bármit is érzékeljünk eme Isten szötte szőnyeg szépségéből, kellett a Kaposváron élő és alkotó *Hidasi Ágnes* tálentuma, kellett egy jó szemű kurátor, s kellett a fogadókészség az intézmény felől.

Az építészet és a képzőművészet, a tűzzománc, a grafika és a pasztell különös randevút ad egymásnak. Az alkotások jelentős hányadát áthatja a transzcendens, ami nem meglepő, hiszen Hidasi Ágnes tűzzománc művészenek teljesen természetes a természetfeletti. S jó, hogy mindez művein is átsüt. Mert csak így, több síkon lehet teljes a művész hitvallása, hiszen munkáival „evangelizál”. Az evangélium, az örömhír hirdetőire pedig, úgy is fogalmazhatnánk, az örömhírnökökre, ma különösen nagy szükség van. Korunk lelki és politikai járványai felett csak így lehetünk úrrá. Mindannyian tapasztalhattuk, hogy a szellemi környezetszennyezés hihetetlen méreteket öltött az elmúlt években, ezért oly mély az erkölcsi válság. És azért, mert sokan foggal-körömmel ragaszkodtak fogva tartóikhoz korunk rossz bálványaihoz.

Hidasi Ágnest éppen a hite tartja fogságban, ám neki édes e kaloda. Hite repíti mennyei magasokba is, hogy a hit titkait szépséges alkotások tucatjain át fedje fel, mert sokunkkal vallja – mint ahogy a kaposvári Megyeháza Galériában rendezett kiállítása alkalmából a vendégkönyvbe is belevészte az egyik látogató: „Minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről való.”

Ágnes immár tizenöt éve passzióból veszi kézbe a ceruzát, a pasztellt, a vörösrelemez, hajlítja a huzalt, hogy rekeszekbe kerüljön a zománc. Mégpedig éppen úgy, éppen olyan tónusban, ahogyan megálmodta. Építész múltjával párhuzamosan, azt kiegészítve, megismert és megszeretett egy olyan világot, amely különös gazdagsággal ajándékozta meg, s ezt a gazdagságot mi is érezzük-élvezzük, ha körülnézünk kiállításain. Ez pedig a grafika, a pasztell, de különösképpen a tűzzománc, amelynek művességére, erejére, a benne

rejlő lehetőségre *Sisa József*, illetve főiskolai munkatársa, a kiváló képzőművész, *H. Barakonyi Klára* irányította a figyelmét.

A teremtő együttműködésnek, a kecskeméti, a pellérdi és a bicsérdi művésztelepeknek a légköre, a témajavaslatok, ha úgy tetszik, a mottók sora, az egyre bravúrosabb és merészebb formai megjelenés teszi lehetővé a folyamatos tűzpróbát, hiszen – ahogy a meghívón is olvashattuk *Pál apostol* korinthusiaknak írt első leveléből: „És hogy kinek-kinek munkája minémű legyen, azt a tűz próbálja meg.”

Mint ahogy az életünk is szüntelen (tűz)próba. Ágnes nem véletlenül jegyezte meg egyik beszélgetésünk során: „A tűz ugyanúgy kipróbálja az anyagot, mint ahogy a Szentlélek tüze a mi életünket, és egyáltalán nem mindegy, hogy mivé égünk ki.”

Szemadám Györgytől olvastam: „...belül boszorkánymesternek, rút kirekesztettnek, pokoljárt kovácsnak érezzük magunkat. De vajon beavatottak vagyunk-e? – s ez a legkínzóbb érzés, mely a nap minden órájában gyötri a bennünk lakó boszorkánymestert, a törpének vagy óriásnak hitt, önmagát kirekesztő különöcot. Ez a pokoljárás része, mert a mai élő művész csak akkor vallhatja magát az egykorvolt beavatottak utódjának, ha nem csupán a művészet iránti olthatatlan, lángoló szenvedély él benne, de része van a szellemi megvilágosodás tűzében is. Ehhez pedig úgy kell áthatolnia e huszonegyedik századi, földi tisztítóűzőn, mint ahogy a tűzzománcok – ezek a tűzben edzett művek – más fényt kapnak az égetőkemencéből kikerülve.”

A tíz esztendeje első önálló kiállítását éppen Keszthelyen, a Helikon kastélymúzeumban rendező művész az egykorvolt beavatottak utódjának – ahogy *Szemadám* fogalmazott – vallhatja magát, még ha olykor-olykor „pokoljárásra” is kényszerül. Képei hosszadalmas, tudatos és precíz munkafolyamat eredményeként nyerek el jelenlegi, tetszetős formájukat, s mivel egyfajta lelki többletet sugallnak, számomra még inkább hitelesek.

A korábban már említett kötött témákat egyébként kedveli Hidasi, mert elmélyülésre, s fegyelmettségre hívja, egy kicsit megzabolázva a száguldó fantáziát.

Hidasi Ágnes:
Kőbe zárt
évezred

Különben nem születhettek volna meg Kodály, Bartók, Anyegin című művei, nem láthatnánk *A szerelem lángját*, *A tűznek lángját* és *Az Úrnak lángját*, és még számos mives munkáját, amelyekben ugyancsak tetten érhető a szakralitás...

Hadd emeljek ki közülük néhányat! *A Pantokrátort*, *Isten bárányát*, az *Ige testté lett* címűt, az *Irul-pirul Máriát*, és a többi szentet, akiken ugyancsak átragyog a nap, átragyog a fény, mert csak így élhetnek a színek.

Figyelemre méltók az építészetet, a korstílusokat és mestereket megjelenítő munkák is, hiszen Hidasi Ágnes Uomo architettura – vagyis alkotó építész. Nem csoda, hogyművészetének jelentőshányada ebben a képvilágban fogant, s ehhez a bölcsőhöz tér vissza. Függőlegesek és vízszintesek, egyenesek és görbék, városalaprajzok, tornyok és háztetők, lépcsők és oszlopfők, templomok, csarnokok búvőkörében él és alkot – premier plánba helyezve, ha nem is az örökkévalóságnak, de sok száz év emberének tervezett épületeket, épületrészleteket, köztük a tihanyi és a keszthelyi templomot vagy éppen a 2000 éves Pécs látképét, amelynek láttán eldönthetetlen, mi a hangsúlyosabb: az építészet vagy a szakralitás...

A kollekciónban új szintet képvisel az a kísérleti szándékkal készített, s *Morelli Edit* technikáját idéző, nagyobb

rekeszekkel megalkotott hármast: a *Magány*, az *Áradás*, és a *Tengernyi olaj*. Kortünet mindhárom. Erre figyel és felkiáltójelként figyelmeztet is a művész, aki Teréz anyával együtt vallja: korunknak nem a lepra és a tuberkulózis a legnagyobb betegsége, hanem a nem kívánság és a kirekesztettség érzése. Mint ahogy azt is: az ezúttal elvont, stilizált képi világban megjelenő, ám valóságos áradás, iszapömlés, s más természeti katasztrófa ellen mindannyiunknak tennünk kell. Gondolattal, szóval és cselekedettel...

A végtelen szabadságvágyra, a teremtett világ szépségeire, vagy éppen a konstruktív káoszra utaló pasztellek, az utazások emlékét megőrkítő, az építészet látványelemeire fókuszáló grafikák mellett érdemes elidőznünk a művésznő *Kós Károly*-sorozata előtt is, mely az ebben az évben posztumusz Ybl Miklós-díjjal elismert építésznek, írónak, grafikusnak, könyvtervezőnek és kiadónak, s nem utolsó sorban politikusnak, állít emléket.

Sajátos tűzzománc-grafikai anyag ez a sorozat, amelyben tükröződnek a házsongárdi temetőben pihenő mester által is vallott fő erények: a tervszerű képalkotás, a szülőföld iránti hűség, az egyenes gerinc, a nyitott lélek, a példás helytállás, amely politikai, világnézeti

motivációjának biztos alapját jelentette. Többünk véleményét megfogalmazva mondhatom: Méltó főhajtás ez Kós Károly életműve előtt.

Hadd idézzek Kós Károlynak az Atila Királról ének című, eredetileg kézzel írott kis könyvből, amit alkalmanként a Magyar Iparművészet közölt, s amelyet a jó szeműek e kiállításon is olvashatnak – mintegy ízelítőt kapva a polihisztor megragadó stílusából:

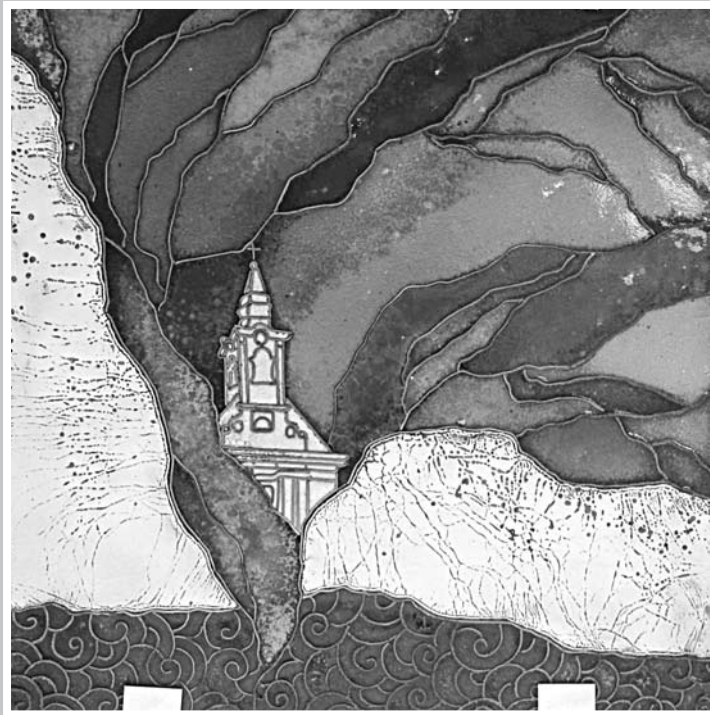
„Napkeletről jöttem a nagy hegyek, zúgó fenyvesek és kis faluk világából, ahol még álmognak szűkszavú, kemény magyarok csudás álmokat, ahol még mesélnek fehérhajú vén nótafák nagy régi időkről, elmúlt világról, elporladt emberekről.”

Úgy, ahogy Hidasí Ágnes is teszi, miközben izgul a konyhasarokba állított kemence mellett, hogy felsorakoztassa régi kultúrák lenyomatait, a kereszténység kincseit, a harmadik évezred építészetének formavilágát. Ha nem ezt tenné, ha nem bontaná meg az évtizedekig előre megfontolt szándékkal bedeszázott eget, akkor minden bizonytalansággal boldogtalan lenne, mert nem működne a megtisztító, világosságot és erőt adó kegyelem. Szétgurulnának múltunk gyöngyszemei, és további darabokra törnének egy vágott, harmonikus világ tükörcserepei.

(2010. október-november)

Hidasí Ágnes
munkája

Hidasí Ágnes
munkája